

Introductie onderzoek

Toine Morel, Rijkswaterstaat

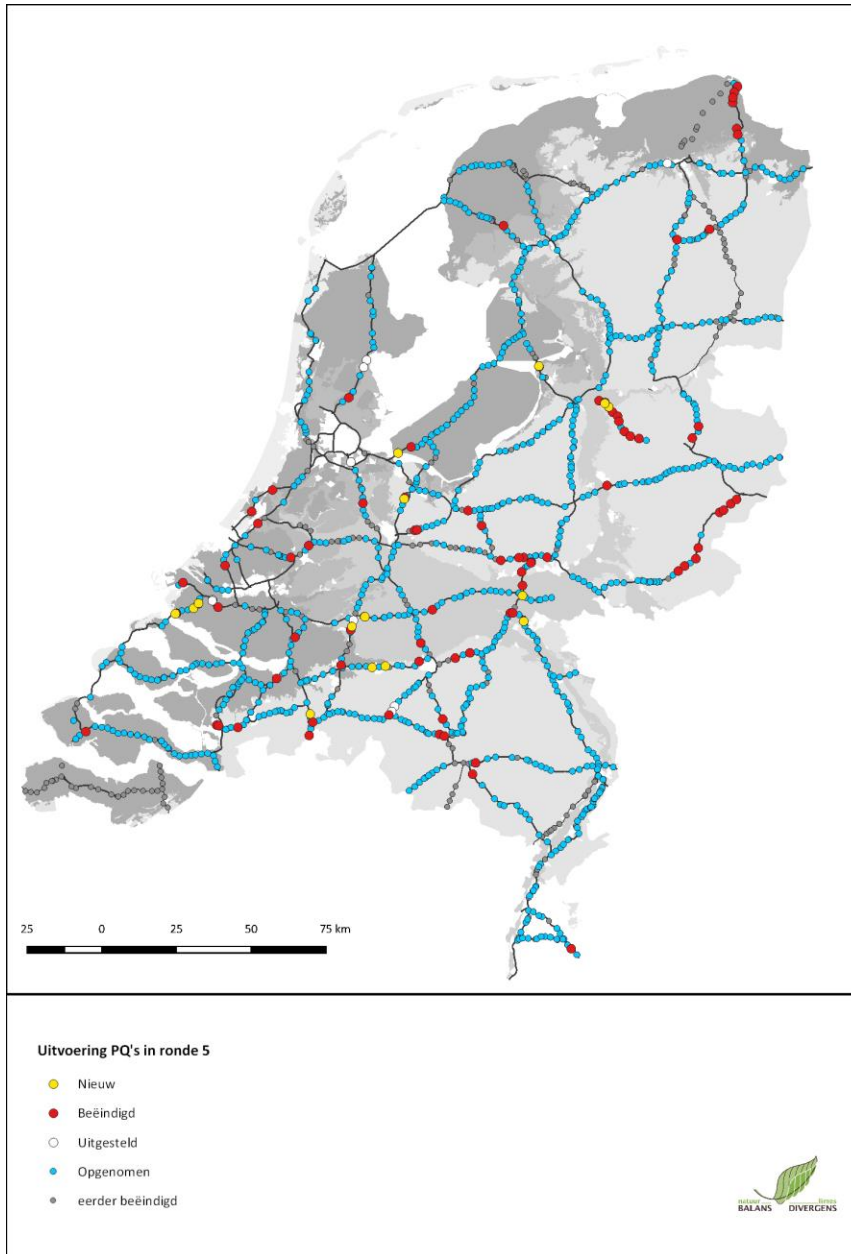

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

RWS beheert het HoofdWegenNet (HWN)

- Totale lengte wegen : 3.072 km
- Oppervlakte wegbermen: 18.100 ha
- Kruidenrijke grasbermen: 13.900 ha
- Meetnet Bermflora: langjarige reeks (1999 – nu)
- Vegetatieopnamen: aantal meetpunten ca 1 400;

Funcities van de berm

Berm: overgang tussen infrastructuur en omgeving

- Steun aan het weglichaam en reserveruimte voor verbreding
- Veiligheid: opvangen van voertuigen die van de weg zijn geraakt en vluchtweg
- Opvang van afstromend regenwater
- Standplaats van wegmeubilair
- Dragende functie voor ondergrondse infra
- Natuurfunctie
- Ruimtelijke kwaliteit (inpassing omgeving) en de klimaatbestendigheid van wegen

Historie bermbeheer

RWS heeft lange historie van bermbeheer. Onderzoek heeft aan basis gelegen voor het optimaliseren van het huidige bermbeheer.

- Samenwerking WUR – RWS;
- Bijzondere leerstoel Karle Sykora en promoties van André Schaffers en Jinze Noordijk;
- Onderzoek leverde veel waardevolle conclusies voor optimaal beheer van bermvegetaties;
- Onderzoek, praktijkervaringen en wetgeving zijn door RWS vertaald in Kader en Richtlijnen Beheer Groenvoorzieningen.

Kader Beheer Groenvoorzieningen 2022

Eisen beheer
Groenvoorzieningen
Rijkswaterstaat

Ontwikkelingen in de bermvegetatie langs rijkswegen 1999-2015

Eindrapport Meetnet Bermflora 4e meetronde 2012-2015, Analyserapport 1999-2015

Paul Boddeke
Maarten Japink
Martijn Boonman

Aanleiding en achtergrond

- Evaluatie van 4 meetronden (2016) signaleerde afname van biodiversiteit en bloemrijkdom in wegbermen.
- Droge zomer 2018 wake-up call: 250 bermbranden gemeld in rijksbermen.
- Klimaatverandering is mogelijk een belangrijke factor in de productie, structuur en samenstelling van de bermvegetatie;
- Welke impact hebben de effecten van klimaatverandering op biodiversiteit & ecosystemendiensten;

Opzet onderzoek

- Analyse achterliggende oorzaken en mechanismes
- Meerjarige proefopzet met maai- en droogte-experimenten en verschillende maairegimes
- Is het mogelijk en zo ja hoe om de effecten van klimaatverandering tegen te gaan door aanpassing beheer en bij te dragen aan herstel biodiversiteit?;
- Welke maatregelen sorteren het meest effect voor duurzaam functioneren van bermen voor
  - 1) draagkracht en veiligheid;
  - 2) ecosysteemdiensten;
  - 3) biodiversiteit?.
- Aanbesteding

LIFE-IP All4Biodiversity

- Als deelnemende partij heeft RWS onderzoek ingebracht in LIFE-IP programma All4Biodiversity (2020-2026);
- Ontwikkelen van een gezamenlijke aanpak voor het beheer van N2000- en omringende gebieden gericht op het herstel van de biodiversiteit
- Insteek door gebiedsbenadering en de verbinding: Natuur – Landbouw - Openbare ruimte
- Dit symposium sluit onze actielijn C4.2 af met de verspreiding van kennis en resultaten naar partners en stakeholders
- Voor meer info en resultaten zie: <https://www.rijkswaterstaat.nl/en/projects/international-projects/all4biodiversity> .

